

Onzekerheid in zoektocht naar familie

In de jaren tachtig blijkt op grote schaal gesjoemeld met de adoptie van kinderen uit Sri Lanka. Tabitha Muijs uit Bunschoten is met haar tweelingbroer als baby in die periode naar Nederland gehaald. De zoektocht naar haar biologische familie leverde de afgelopen tien jaar vooral vragen en tegenslagen op. Steeds weer terug bij af.

HANS VELTMEIJER

Een uitzending van het televisieprogramma Zembla in mei van dit jaar bracht aan het licht hoe groot de zwendel met adoptiekinderen was. Slechts dertig procent van de adopties was in de haak, schat een ex-bestuurslid van voormalig adoptiebureau Flash. Verder kloppen geboortedata en/of de naam van de biologische moeder niet. De vader is in vrijwel alle gevallen 'onbekend'. Dat laatste staat ook in de geboortepapieren van Tabitha Muijs-Huijgen. De misstanden in de uitzending shockeerden haar, maar gaven ook weer wat hoop. Want twee vrouwen van haar leeftijd ontmoetten elkaar in Nederland en bleken volle zussen te zijn. Misschien vindt zij ook wel familieleden terug in Nederland? Zoiets bereiken in Sri Lanka is ondoenlijk, heeft zij inmiddels ervaren.

Ongeveer 4.000 kinderen kwamen tussen 1980 en 1990 vanuit het Aziatische eiland naar Nederland, waarmee ons land wereldwijd verreweg de grootste afnemer was. Door de schandalen die naar buiten komen, zijn adoptiekinderen massaal op zoek naar hun biologische familie. Daarbij moeten de tussenpersonen, die destijds 2.000 gulden per adoptiekind kregen, het ontgelden. Zij zijn hun leven niet meer veilig, weet Tabitha. De vrouw die bemiddelde bij haar adoptie zit ondertussen in een Duitse gevangenis. Zembla toont een andere tussenpersoon, mevrouw Perera, die jarenlang verzweeg tegen de zoekende kinderen dat zij nog broers of zussen hadden. Zij duikt ook al op in een kritische reportage uit de jaren tachtig van TROS Aktua. Straatarme jonge moeders op blote voeten zeulen met hun zuigelingen. Wanneer adoptieouders liever een meisje hebben, wordt het jongetje ter plekke omgeruild. De kinder ziet één grote kinderhandel.

Kleine overlevingskans

Voor adoptiekinderen zoals de 33-jarige Tabitha zijn het extra aangrijpende tafereel. Haar biologische moeder was lang uit beeld. Zij en haar tweelingbroer Nathan waren druk met opgroeien en hun gelukkige jeugd, thuis in Bunschoten. Zelfs tijdens een vakantie in Sri Lanka, toen ze vijftien jaar waren, speelde het

Tabitha Muijs met Elynn, haar jongste dochter.

thema niet expliciet. Het was de reis van haar leven. „Ik voelde een klik met het land, de cultuur en de liefdevolle mensen.“ Tussen de excursies door gingen haar adoptieouders tevergeefs toch op onderzoek uit. Ze hadden alle documenten bij zich. Tabitha en haar broer merkten er niets van. „Ze hadden iemand ingeschakeld om te zoeken, want ze wilden ons als kinderen er niet mee confronteren.“

Tien jaar geleden, na de geboorte van haar eerste kind, startte haar zoektocht. Ze werd bewust van het gevoel dat een moeder krijgt wanneer zij haar kind afstaat, of nog erger: moet afstaan. Ze benaderde het televisieprogramma Spoorloos. Na zes stille maanden lag het complete dossier op haar deurmat. Met een briefje erbij: We kunnen de reden niet vertellen waarom we gestopt zijn met zoeken. „Dat was heel teleurstellend. Misschien waren wij niet interessant genoeg.“ Ze liet de zaak een jaar rusten en probeerde het toen bij het programma Vermist. Het bleef wederom lang stil. Maar in 2009 ontving ze een e-mail van een correspondent die naar de plek was geweest waar haar biologische moeder vandaan zou komen. „Er bleek niets van te kloppen; er was daar niets van haar bekend.“ In 2014 verdween Vermist van de buis. Ze had eigenlijk niets. Alleen een naam van de biologische moeder die ten tijde van de adoptie 33 jaar was, volgens de documenten. Daarnaast vertelden haar Nederlandse ouders over de omstandigheden tijdens de adoptie.

„Wij waren doodziek, vooral mijn broer. De kans dat we zouden overleven, was heel klein.“ Haar ouders ontmoetten destijds haar biologische moeder, maar mochten geen foto van haar nemen van het bemiddelingsbureau Kind en Toekomst. Wel vertelde de vrouwen dat ze was verkracht en voorafgaand aan de tweeling al vijf kinderen had gebarnd.

Euforie van twintig minuten

Na de deceptie dat ook het onderzoek van Vermist niets heeft opgeleverd, bespreekt ze de kwestie in 2014 met haar tweelingbroer. „We stoppen“, besluiten ze. Maar het verlangen borrelt weer op na kennismaking met een uit Sri Lanka geadopteerde jongen die evenementen organiseert voor adoptiekinderen en een tussenpersoon in Sri Lanka heeft die naar zijn biologische ouders zoekt.

Ze waagt een nieuwe poging en stuurt in februari 2017 alle papieren naar die tussenpersoon. Ditmaal laat een reactie niet lang op zich wachten. Vijf dagen later krijgt ze een telefoontje met de mededeling: 'We found your mother.' „Ik was verstijfd. Hoe was dit mogelijk? Spoorloos en Vermist lukten het al die jaren niet.“ Maar ze is vooral heel blij en deelt het goede nieuws direct met haar broer en haar adoptieouders. De euforie duurt twintig minuten. Dan komt de tussenpersoon met 'heel verdrietig nieuws'. De biologische moeder is in 2015 overleden. „Ik had het gevoel dat ik net te laat was. Maar ik wilde bewijs zien.“ Een volgende schok dient zich

een dag later aan: 'We found your father.' Oog in oog met haar mogelijke vader, via een videoverbinding, toont hij het overlijdenscertificaat van 'zijn vrouw'. Met een foto op het moment dat ze 24 jaar moet zijn geweest. Het is de eerste keer dat Tabitha en Nathan een foto van hun biologische moeder zien. Hun adoptieouders herkennen de vrouw.

De opgetogen man vertelt dat hij altijd met haar heeft samengeleefd. Vervolgens komt er een stortvloed aan mogelijke broers en zussen voorbij, in feeststemming. Maar het teruggevonden verloren familielid uit Bunschoten wil meer zekerheid. Ze laat het gerenommeerde bureau Sanquin een DNA-test uitvoeren. Eerst bij haarzelf en haar broer, daarna gaat een pakketje naar Sri Lanka. Dat de test correct is uitgevoerd, staat duidelijk op film. Op 27 maart van dit jaar ontvangt zij de uitslag: de man is niet de vader van de tweeling. „Dat was een ontzettende klap, we waren weer terug bij af.“ De reis in april naar Sri Lanka om samen met haar adoptieouder haar 'familie' te bezoeken, had zij al voorbereid, maar daar zag zij nu vanaf.

Databank van adoptiekinderen

Kort na het nieuws krijgt zij te doen met de gelukkige man, die denkt dat hij een dochter en zoon in Nederland heeft. In die waan zal hij waarschijnlijk blijven leven, want de tussenpersoon durft de waarheid niet te vertellen. En haar 'zus' drukt de telefoon weg wanneer zij over dit onderwerp begint.

De tussenpersoon meldt voorts dat de biologische moeder van Tabitha verkracht zou zijn door de (inmiddels overleden) landeigenaar en van hem verschillende kinderen had verwekt. Herkenbare verhalen, maar ook zonder bewijs en onbevredigend.

Na de reportage van Zembla trekt Tabitha aan de bel bij Kind en Toekomst. „Ik krijg moeilijk gehoor, een gesprek moet nog plaatsvinden.“ Zij wordt alleen geïnformeerd dat er geen verdere gegevens zijn. Alle papieren uit die periode zijn vernietigd. Ze twijfelt door alle berichten nu ook of haar tweelingbroer ook biologisch haar tweelingbroer is. Maar zonder ouderlijk DNA-materiaal is een betrouwbare test niet mogelijk, al bieden allerlei bureaus dat wel aan. Ze pleit voor grootschalige verwantschapstesten en een databank van alle adoptiekinderen uit Sri Lanka in Nederland. De 'nalatige overheid' zou dat moeten financieren.

Dat vooruitzicht biedt een sprankje hoop op het vinden van broers en zussen en wellicht een nieuwe opening in de zoektocht naar haar moeder. Want het blijft knagen, ook al begrijpen sommige mensen in haar omgeving dat niet. „Waarom ga je door met zoeken, je hebt het toch goed hier“, krijgt zij te horen. Dat laatste beaamt ze. „Maar het idee dat onze biologische moeder ons misschien met tegenzin heeft afgestaan en daar verdriet om heeft gehad, is verschrikkelijk. Ze is en blijft onze moeder, al hebben we daar zelfs geen zekerheid meer over.“